

Sprawozdanie

z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2004 r.

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi został opracowany Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mieście Ostrołęka na 2004 rok przyjęty *Uchwałą Nr 206/XVIII/2004 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 11 marca 2004 r. w sprawie uchwalenia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.*

Zadania ujęte w programie, realizowane były poprzez:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży,
4. ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
5. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

Realizacja programu była przede wszystkim ukierunkowana na profilaktykę uzależnień. Jednakże, zgodnie z ustawą Program zawierał także zadania z zakresu opieki nad osobami już uzależnionymi. Realizacją powyższych zadań zajmował się m.in. Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu.

Ośrodek Terapii Uzależnień od Alkoholu przy Samodzielnym Zespole Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrołęce.

W 2004 roku Ośrodek realizował ponadpodstawowy program dla pacjentów uzależnionych i współuzależnionych. Główne cele programu to: kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających trzeźwości, radzenie sobie ze złością, a więc sytuacjami trudnymi, zwiększenie umiejętności komunikowania się z ludźmi, wzmacnianie poczucia własnej wartości, radzenie sobie z nieprzyjemnymi emocjami jak wstyd i poczucie winy, rozwój sfery duchowej jako bardzo ważnego obszaru wzmacniającego siłę, wiarę w udaną trzeźwość,

poszerzanie umiejętności w relacjach interpersonalnych. Ogółem w programie uczestniczyło 210 osób. Wiek osób uczestniczących w programie 19 – 55 lat, średnia wieku około 40 lat.

Zdecydowaną większość stanowili mężczyźni - 80%.

Status społeczny: średni lub dosyć niski status ekonomiczny, spora część osób bezrobotnych pracujących dorywczo w sezonie wiosenno-letnim, w większości były to osoby posiadające rodziny.

Program ponadpodstawowy dał szansę trzeźwiejącym alkoholikom na lepszą jakość ich życia, był pomostem dla nich, aby przy pomocy innych ludzi i przy ich profesjonalnym wsparciu mogli pokonać wiele problemów w tym trudności pojawiających się w życiu. Dla osób współzależnionych stworzył szansę na lepsze zrozumienie alkoholików tych pijących i tych trzeźwiejących, a przede wszystkim na lepsze radzenie sobie z wieloma osobistymi problemami.

Pacjenci Oddziału Ośrodka Terapii Uzależnień od Alkoholu wspomagają grupy Anonimowych Alkoholików w zależności od potrzeb. Przy Ośrodku nadal istnieje grupa AA „Na Odludziu”.

Jednostką, która niosła natychmiastową pomoc w przypadku zagrożeń wynikających z problemów alkoholowych w rodzinie jest Ośrodek Interwencji Kryzysowej .

Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Rodzinnego

Ośrodek świadczył usługi wobec osób wymagających wsparcia;

- psychologicznego,
- pedagogicznego,
- prawnego,
- doradztwa rodzinnego i mediacji,

a także :

- interwencji w Ośrodku i środowisku wobec osób znajdujących się w kryzysie m.in. z powodu przemocy domowej, w sytuacji krzywdzenia dzieci, problemów wychowawczych i egzystencjalnych,
- zapewnienia schronienia osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, które czasowo, ze względu na własne bezpieczeństwo, nie mogły przebywać w swoim mieszkaniu.

W 2004 r. Ośrodek podejmował następujące działania :

- na rzecz właściwej komunikacji w rodzinie,
- prowadził doradztwo dla małżonków, polegające na pomocy w rozwiązywaniu konfliktów,
- prowadził mediacje rodzinne,
- udzielał pomocy osobom krzywdzonym i członkom ich rodzin poprzez udzielanie wsparcia psychicznego, informowanie o możliwościach obrony oraz oferowanie usług hotelowych,
- przeprowadzał konsultacje dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków,
- udzielał pomocy w pisaniu pozwów o świadczenia alimentacyjne, pozwów rozwodowych i innych dotyczących spraw rodzinnych,
- udzielał porad prawnych z dziedziny prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw pracowniczych, prawa cywilnego i karnego,
- pomocy psychologicznej,
- podejmował rozmowy terapeutyczne z młodzieżą, która ma problemy w szkole i w rodzinie.

Zadania te realizowali zatrudnieni w Ośrodku pracownicy: 1 pedagog specjalista ds. pracy z rodziną, psycholog i prawnik zatrudnieni w formie umowy zlecenia. Kadre OIK i PR, oprócz pracowników zajmujących się bieżącą obsługą klientów, stanowili ponadto wychowawcy – 2 osoby – zatrudnieni w celu prowadzenia pracy socjoterapeutycznej z dziećmi. Ośrodek podejmuje różne formy pomocy wobec osób i rodzin. Pomoc ta realizowana jest poprzez pracę o charakterze terapeutycznym, informacyjno-edukacyjnym, konsultacyjnym lub poprzez interwencje w środowisku.

W 2004 roku w Ośrodku przeprowadzono 1.201 rozmów terapeutycznych, doradczych i konsultacji. Z ewidencji prowadzonej w OIK i PR wynika, że obszar pracy konsultantów dotyczył następujących spraw i spotkań z zainteresowanymi w Ośrodku:

- 1/ problemy wynikające z alkoholizmu jednego z członków rodziny – 65
- 2/ przemoc w rodzinie – 97
- 3/ problemy wynikające jednocześnie z alkoholizmu i przemocy – 58
- 4/ problemy wychowawcze – 48
- 5/ narkomania – 19
- 6/ konflikty wewnątrzrodzinne – 104,
- 7/ problemy egzystencjalne, zaburzona komunikacja w rodzinie, nieumiejętność radzenia

sobie z sytuacjami stresowymi i inne – 329

8/ terapia krótkoterminowa – 13 terapii- przeciętnie po 5 sesji,

9/ przemoc wobec dzieci, interwencja – 14,

10/ porady prawne – 329,

W Ośrodku przy ul.Kościuszki 24/26 usytuowany był hostel, który od maja 2004 r. został uruchomiony w siedzibie Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rolnej 27.

W hotelu mieszkało 9 osób dorosłych i 5 dzieci; okres zamieszkiwania przez 5 tygodni.

Działalność świetlic socjoterapeutycznych

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi dwie świetlice socjoterapeutyczne przy ul. Kościuszki 24/26 i ul.Hallera 13 w lokalu Ostrołęckiej Spółdzielni Mieszkaniowej w Klubie „Lokator”. Do świetlic uczęszcza codziennie około 69 dzieci w wieku 7 – 16 lat, które pochodzą z rodzin ubogich lub dysfunkcyjnych.

Dzieci przebywają w świetlicach od poniedziałku do piątku w godz.8 – 16 . Przychodzą przed lub po lekcjach, otrzymują jeden posiłek dziennie- drugie śniadanie. Dla większości dzieci jest to jedyne śniadanie, a drugim posiłkiem jest obiad w szkole - opłacony przez MOPR.

W świetlicach prowadzone są zajęcia edukacyjne, terapeutyczne i rozwojowe.

Podejmowane były następujące formy działań:

- zajęcia edukacyjne – odrabianie lekcji, zabawy na komputerze z wykorzystaniem pakietów edukacyjnych, konkursy z różnych dziedzin wiedzy /dostosowane do wieku dzieci/, wycieczki krajoznawcze,
- zajęcia mające na celu rozwijanie zainteresowań: zajęcia muzyczne, taneczne, przygotowywanie wystaw własnych prac, fotografowanie, oglądanie filmów kinowych i na video, zajęcia sportowe: nauka pływania, gra w piłkę,
- pogadanki tematyczne,
- zajęcia terapeutyczne grupowe oraz indywidualne rozmowy terapeutyczne,
- organizowanie imprez z udziałem rodziców i rodzeństwa dzieci uczęszczających do świetlic, imprezy plenerowe, imprezy o charakterze rozrywkowym: dyskoteki, bal przebierańców,
- uroczyste spotkania z okazji świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, Dnia Matki, Babci, itp.
- współpraca z rodzicami, pracownikami socjalnymi w celu zaznajomienia się z sytuacją rodzinną dzieci,
- współpraca z pedagogami szkolnymi w celu objęcia dziecka właściwą

pomocą w nauce,

- współpraca z Komendą Miejskiej Policji – pogadanki, konkursy.

W 2004 r. przeprowadzono następujące programy: Jak żyć z ludźmi, Tak czy nie, Stop narkomanii.

W pracy świetlic socjoterapeutycznych realizowane były następujące cele:

- kształcenie umiejętności właściwego rozwiązania problemów życiowych oraz społecznie akceptowanych sposobów funkcjonowania w środowisku rówieśniczym,
- kształcenie umiejętności radzenia sobie w trudnym środowisku rodzinnym, dotkniętym problemem alkoholowym,
- wzmacnianie więzi między rodzicami i dziećmi poprzez właściwe oddziaływanie socjoterapeutyczne,
- zaznajomienie z zasadami moralnymi i ważnymi wartościami w życiu człowieka,
- precyzowanie i rozwijanie zainteresowań,
- rozwijanie osobowości, kształcenia charakteru,
- nauczenie umiejętności właściwej organizacji i wykorzystania czasu,
- nauka wzajemnej komunikacji,
- nauka umiejętności asertywnego wyrażania emocji i uczuć – bardzo przydatnej dzieciom wychowującym się w rodzinach z problemem alkoholowym,
- kształtowanie postaw proekologicznych,
- rozwijanie wrażliwości estetycznej.

W świetlicach z okazji świąt Wielkanocnych i Bożonarodzeniowych organizowane są dla dzieci uroczyste spotkania z udziałem zaproszonych gości. Dzieci wtedy otrzymują paczki ze słodyczami, zabawki i przybory szkolne. Stałym elementem tych spotkań są prezentacje teatralne przygotowane przez dzieci. Te dwa doroczne spotkania stanowią również okazję do zaprezentowania swoich umiejętności plastycznych. Dzieci wykonują dekorację sal, przygotowują wystawy prac plastycznych, scenografie, rekwizyty i stroje do przedstawień.

Świetlice przy ul. Kościuszki i Hallera wyposażone są w niezbędny sprzęt i materiały do zajęć tj. sprzęt elektroniczny i audiowizualny, komputerowe pakiety edukacyjne i rozrywkowe, materiały do zajęć plastycznych, edukacyjnych i terapeutycznych. Dzięki temu świetlice umożliwiają dzieciom atrakcyjne warunki spędzania czasu wolnego.

Ponadto działalność świetlicową prowadziło ***Stowarzyszenie Caritas Dekanalna Dekanatu przy Parafii Św. Antoniego***. Do świetlicy codziennie uczęszcza około 40 dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych różnymi patologiami społecznymi. Świetlica funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godz. 10 – 18.

W ramach działalności świetlicy prowadzona była m.in.

1. Praca pedagogiczna, w tym: zajęcia świetlicowe, pomoc w nauce, działania socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne.
2. Dożywianie dzieci, pomoc rzeczowa rodzinom dotkniętym patologiami społecznymi w tym: zakup artykułów spożywczych, środków czystości, leków, artykułów papierniczych, książek i przyborów szkolnych.
3. Całoroczna działalność sportowo-rekreacyjna – organizowanie zajęć sportowych.

Wymierne rezultaty realizacji zadania to zmiany w zachowaniu wychowanków, rozwój świadomości własnych uczuć i motywów zachowań, zmiana systemu wartości, zmiany postaw społecznych, rozwój umiejętności społecznych. Polepszenie warunków życia rodziny (dożywianie, wsparcie rzeczowe: pomoce szkolne, leki, paczki świąteczne).

Podmiotem realizującym zadania z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych był również

Zespół Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych.

Do świetlicy socjoterapeutycznej przy ul. Padlewskiego uczęszcza około 30 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjów. W większości są to dzieci pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych, głównie dotkniętych problemami alkoholowymi i przemocą. Rekrutacja podopiecznych odbywała się przy pomocy pozyskanych do współpracy pedagogów szkolnych, wychowawców klas, pracowników socjalnych oraz rodziców.

Szczególne nacisk w pracy świetlicy socjoterapeutycznej kładziony jest na:

- pomoc dzieciom w odrabianiu lekcji,
- eliminację niepożądanych zachowań dzieci i młodzieży,
- rozwój prawidłowego kontaktu z rodzicami i opiekunami,
- wychowanie i środowiskową opiekę nad dziećmi poprzez tworzenie właściwych dla poprawnego rozwoju warunków wychowawczych,
- stworzenie alternatywnego środowiska dla dzieci względem patologicznego środowiska rodzinnego,
- pomoc dzieciom z rodzin problemowych w rozwiązywaniu ich życiowych problemów,
- umożliwienie dzieciom rozwoju osobowości oraz odnalezienie własnego miejsca w życiu,
- dbanie o rozwój psychofizyczny dzieci.

Przeprowadzono szereg zajęć socjoterapeutycznych, których celem było: wykształcenie umiejętności pozytywnego myślenia, wyrażania uczuć i emocji, zachowań asertywnych, a także umiejętności komunikowania się, budowania pozytywnych więzi, właściwych relacji rodzinnych, powszechnego akceptowania zasad grupowych, podniesienie poziomu kultury osobistej.

Dzieci przygotowywały i uczestniczyły w wielu uroczystościach tj. Wigilia, Choinka, Dzień Dziadka, Dzień Babci, Dzień Matki i inne. Bardzo chętnie brały udział w konkursach plastycznych i recytatorskich. Wykorzystywane były różne formy i metody realizacji celów wychowawczych, tj. zajęcia kulinarne i sportowe, wycieczki krajoznawcze, gry i programy komputerowe, wyjścia do kina, emisja filmów na video DVD, zaproszenie ciekawych osób.

Na bieżąco i w miarę potrzeb odbywały się rozmowy z rodzicami dzieci. W świetlicy dzieci otrzymywały kanapki, słodczyce, owoce i napoje.

Realizacja edukacyjnych programów profilaktycznych

Głównymi realizatorami programów profilaktycznych były szkoły. Kadra pedagogiczna i pielęgniarki szkolne prowadzili zajęcia na temat:

- alkoholu i innych środków , uzależniających oraz o zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu,
- istoty choroby alkoholowej i innych chorobach związanych z zażywaniem środków uzależniających,
- wpływu alkoholu i innych używek na zdrowie człowieka,
- przyczyn sięgania po różne środki uzależniające,
- możliwości unikania tych zagrożeń i sposobów radzenia sobie z nimi.

Ponadto propagowano zdrowy styl życia i wskazywano drogę do satysfakcji osobistych bez zażywania alkoholu i innych substancji uzależniających.

Główny cel, to uświadomienie dziecku jak najwcześniej skutków wynikających z nałogu, nauczenie go asertywności, umiejętności oparcia się presji środowiska. W szkołach prowadzone były programy i zajęcia profilaktyczne, takie jak: ***Elementarz czyli program siedmiu kroków, Odłot, Noe, Zanim spróbujesz, Debata, Tak czy nie, Bez ryzyka, Piekło czy raj, Narkotyki , Korekta, Cukierki.***

Ogółem programami profilaktycznymi objęto 5.240 uczniów, 338 nauczycieli i 947 rodziców. Odbywały się spotkania z rodzicami i uczniami na których przekazano podstawowe informacje o:

- istocie choroby alkoholowej i innych chorobach związanych z zażywaniem środków uzależniających,
- wpływie alkoholu i innych używek na zdrowie człowieka,
- przyczynach sięgania po różne środki uzależniające.

Objęto przez pedagogów szkolnych opieką rodziny, w których istnieje problem alkoholowy. W szkołach prowadzono także otwarte zajęcia pozalekcyjne wspomagające rozwój uczniów, szczególnie zagrożonych patologią społeczną w tym alkoholizmem. Były to zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, sportowe, plastyczne, komputerowe, muzyczne rytmiczno- taneczne . Ogółem w zajęciach uczestniczyło 1.577 uczniów.

Uczniowie uczyli się rozpoznawania emocjonalnych napięć. Dostarczono im wiedzę na temat alkoholu i innych używek oraz stereotypów dotyczących picia. Przekazano podstawowe informacje o chorobie alkoholowej, narkomanii i lekomanii. Prezentowano problemy rodzin alkoholików, perspektywy dzieci z takich rodzin i poszukiwano sposobów pomocy dzieciom alkoholików. Uświadamiano wartości zdrowego stylu życia i dbania o siebie.

Należy nadmienić, że z myślą o prowadzeniu w szkołach profilaktyki uzależnień, wzbogacono biblioteki szkolne w fachową literaturę, zakupiono materiały konieczne do prowadzenia zajęć i przygotowania pomocy potrzebnych do prowadzenia spotkań z uczniami podczas realizacji programów profilaktycznych.

W Zespole Szkół Zawodowych Nr 1, i 4, Zespole Szkół Nr 4 , Nr 5 i I Liceum Ogólnokształcącym odbyły się spektakle teatralne w których wzięło udział około 1.930 uczniów. Widowiska teatralne miały na celu nie tylko przestrzec przed nałogiem, przekazali zagrożenia wynikające z uzależnienia od alkoholu, ale także pomóc zrozumieć ten bardzo ważny problem z i dać kilka wskazówek jak radzić sobie gdy otaczają nas ludzie dotknięci alkoholizmem.

Organizacja kulturalnych i sportowych imprez profilaktycznych

Ucząc młodzież, że dobra zabawa może odbywać się bez alkoholu, ze środków na profilaktykę przeciwalkoholową dofinansowano organizację imprez :

Ostrołęckiego Centrum Kultury - *"Filmowe Zwierciadła"*

Sportowo-rekreacyjnych – dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej oraz dla dzieci i rodziców Przedszkola Miejskiego Nr 7, Bractwa Trzeźwości i Klubu „Wodnik” którzy zorganizowali pielgrzymkę integracyjną.

Szczególną rolę w zapobieganiu, zwalczaniu demoralizacji i przestępczości nieletnich spełnia Zespół ds. Nieletnich i Patologii Komendy Miejskiej Policji. Policjanci Zespołu ds. Nieletnich i Patologii zajmujący się problematyką nieletnich są inicjatorami i koordynatorami działań prewencyjno-profilaktycznych prowadzonych na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. W działaniach współuczestniczą między innymi Straż Miejska, Kuratorzy Rodzinni, Pedagodzy Szkolni, oraz przedstawiciele Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2004 r. policjanci Zespołu ds. Nieletnich i Patologii wspólnie z dzielnicowymi, policjantami służb patrolno-interwencyjnych i innymi podmiotami przeprowadzili 15 działań kontrolno-prewencyjnych „Nieletni”.

Działania dotyczyły m.in. egzekwowania przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i polegały na:

- kontroli, miejsc grupowania się nieletnich,
- kontroli miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- motywowaniu podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie sprzedaży do przestrzegania przepisów ustawy,
- obserwacji wytypowanych obiektów handlowych w celu ustalenia sprzedawców podających alkohol młodzieży.

W wyniku przeprowadzonych działań :

- 1/ wylegitymowano ogółem 1.171 nieletnich,
- 2/ zatrzymano 47 nieletnich pod wpływem alkoholu,
- 3/ skontrolowano 1.785 punktów ze sprzedażą alkoholu,
- 4/ sporządzono 1 wniosek o cofnięcie koncesji w związku ze sprzedażą alkoholu nieletnim.

Działania podejmowane przez KMP dają wymierne efekty, dlatego też konieczne jest podejmowanie cyklicznych działań mających na celu zapobieganie i eliminowanie zjawiska zagrożenia demoralizacją, a przede wszystkim ograniczenia dostępu do alkoholu nieletnim.

Polski Związek Wędkarski Koło Miejskie „Narew” współpracując z Komendą Miejską Policji przeprowadzał kontrolę terenów nadrzecznych legitymował osoby przebywające nad rzeką. Z młodzieżą, która była pod wpływem alkoholu lub innych substancji odurzających prowadzone były rozmowy profilaktyczne.

Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi

W placówkach ze sprzedażą napojów alkoholowych pracownicy Wydziału Promocji i Rozwoju Miasta, Straży Miejskiej, Komendy Miejskiej Policji oraz członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przeprowadzają systematyczne kontrole.

W zakresie przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności w placówkach ze sprzedażą napojów alkoholowych w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2004 r. przeprowadzono ogółem 84 kontrole.

Przedmiotem kontroli było:

- a/ przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
- b/ przestrzeganie nakazu zamieszczania w miejscach sprzedaży informacji o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych.

Przedmiotem kontroli było także utrzymywanie porządku publicznego w miejscu sprzedaży i najbliższej okolicy oraz przestrzeganie warunków zawartych w zezwoleniu.

W czasie kontroli stwierdzono nie dopełnienie w kilku placówkach obowiązku wywieszania zezwoleń lub informacji o zakazie sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym i młodzieży do lat 18 oraz wywieszki o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych. We wszystkich przypadkach zalecono niezwłoczne uzupełnienie braków.

W związku z wpływającymi do Urzędu Miejskiego informacjami o przypadkach sprzedaży piwa nieletnim klientom, do właścicieli wystosowano pisma zobowiązujące do bezwzględnej przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz do zwiększenia nadzoru nad podległą placówką. Przedsiębiorców poinformowano, że w przypadku nieprzestrzegania określonych w ustawie zasad sprzedaży napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw zezwolenia mogą być cofnięte. Jednocześnie właściciele zostali pouczeni, że w przypadku wątpliwości co do pełnoletniości nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych składa się z 10 osób. W 2004 roku Komisja odbyła 17 posiedzeń. Komisja wydawała opinie o zgodności lokalizacji punktu z uchwałami rady gminy. W 2004 roku wydała 106 opinii pozytywnych ze sprzedażą napojów alkoholowych.

W ramach Komisji działał Zespół do prowadzenia rozmów z osobami zgłoszonymi na leczenie odwykowe. Zespół aktywnie pracuje z ludźmi, którzy borykają się z alkoholizmem, motywuje do podjęcia leczenia odwykowego. Podczas prowadzonych rozmów przekazywane są podstawowe wiadomości o chorobie alkoholowej. Mówi się o uzależnieniu i współuzależnieniu. Czasami rozmówcy przedstawia się konsekwencje prawne i społeczne jego postępowania, a także wizję lepszego życia. Zainteresowani otrzymują także adresy i telefony placówek specjalistycznych i grup samopomocowych, żeby wiedzieli dokąd mogą się zwrócić o pomoc. Ponadto przekazywane są broszury, ulotki motywujące do podjęcia leczenia.

Zespół odbył 26 posiedzeń. Rozpatrzono 386 spraw. Prowadzone były rozmowy z osobą zgłoszoną. W zależności od potrzeb proszono na rozmowę tą samą osobę kilkakrotnie. W wielu przypadkach prowadzone były rozmowy z osobami zgłaszającymi problemy kryzysowe w rodzinie wynikające z nadużywania alkoholu. Niektóre osoby wzywane były 2 – 3 krotnie ponieważ nie stawiały się na wezwanie za pierwszym razem.

Do Komisji wpłynęło 108 wniosków o skierowanie wskazanej osoby do leczenia odwykowego, z czego:

- 5 z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
- 6 z Sądu Rejonowego,
- 30 z Komendy Miejskiej Policji,
- 11 z Domów Pomocy Społecznej,
- 1 z ZPOW
- 55 od rodzin.

58 wniosków skierowano do biegłego, który wydał:

- 22 opinie ze wskazaniem do leczenia odwykowego
- 5 opinii mówiących o nie podejmowaniu leczenia

Dobrowolnie podjęły leczenie 3 osoby.

Sprawy 28 osób wróciły bez opinii ponieważ nie zgłosiły się na wezwania do biegłego.

W 2004 r. Komisja wystąpiła z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Ostrołęce o zobowiązanie do leczenia odwykowego 66 osób. W 4 przypadkach zawieszono postępowanie, wobec 33 osób orzeczono leczenie w placówce otwartej, wobec 11 osób orzeczono leczenie w placówce zamkniętej. W stosunku do 18 osób toczy się postępowanie. Dwóch członków Komisji brało udział w sprawach dotyczących kierowania osób na leczenie odwykowe przez Sąd

Rejonowy w Ostrołęce. Członkowie Komisji uczestniczyli w kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych zlokalizowanych na terenie Ostrołęki.

W dniu 16 grudnia 2004 r. z ramienia Komisji odbyła się Konferencja poświęcona omówieniu występowania społecznego problemu alkoholizmu. W Konferencji wzięli udział członkowie Komisji przedstawiciele Stowarzyszeń i jednostek zajmujących się problematyką uzależnień.

Reasumując, działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych spowodowała wiele pozytywnych skutków w rozumieniu terapeutycznym, jak również profilaktycznym poprzez promowanie życia bez uzależnień, popieranie wszelkich form spędzania wolnego czasu bez alkoholu. Pomogła wielu ludziom uzależnionym w trudnej drodze odchodzenia od nałogów.

W ciągu roku rozpatrywała dodatkowo złożone - poza ujętymi w programie - wnioski w zakresie przyznania środków finansowych na realizację programów profilaktycznych przez podmioty występujące z taką inicjatywą. Wnioski dotyczyły między innymi działalności świetlic socjoterapeutycznych, terapii uzależnionych, organizacji wypoczynku letniego, prowadzenia imprez, organizacji zawodów sportowych oraz spotkań promujących zdrowy styl życia bez nałogów.

Przewodniczący i członek Komisji wzięli udział w szkoleniu na temat „Profilaktyka i Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych”, natomiast w podstawowym szkoleniu brał udział strażnik miejski. W szkoleniu „profilaktyka alkoholowa w działaniach wychowawczo-edukacyjnych, realizowana w szkołach i innych placówkach oświatowych” wzięli udział 42 osoby tj.: nauczyciele, pedagodzy, strażnicy miejscy, pracownicy MOPR, wychowawcy środowiskowi OHP. Dofinansowano naukę w Studium Pomocy Psychologicznej dla uzależnionego, który na spotkaniach z młodzieżą / są to dzieci alkoholików/ prowadzi zajęcia dotyczące problemu alkoholowego. Zajęcia prowadzone były w Zespole Szkół Zawodowych Nr 4 i w świetlicy ZHP.

Dotacje dla stowarzyszeń realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom

W Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2004 r. zabezpieczono środki na dotacje dla stowarzyszeń realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.

Dotacje otrzymało 8 Stowarzyszeń w kwocie łącznej 65.000 zł w tym:

1) Klub Abstynenta Wodnik	- 20.000
2) Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Nadzieja”	- 8.000
3) Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca	- 18.500
4) Kościół Adwentystów	- 5.000
5) Stowarzyszenie „Rodzina Polska”	- 2.000
6) Okręg Mazowiecki ZHR	- 4.000
7) Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe	- 2.500
8) Mazowieckie Stowarzyszenie „Grafitti”	- 5.000

Przyznane dotacje podmioty wykorzystały w następujący sposób:

Klub Abstynenta „Wodnik”

- na prowadzenie terapii, maratonów terapeutycznych, mitingów dla osób uzależnionych i współuzależnionych, spotkań AA.
- zorganizowano Forum Trzeźwościowe.

Komenda Hufca ZHP

na przygotowanie kadry pracującej z młodzieżą. Po przeszkoleniu liderzy drużynowi prowadzili z zespołem zajęcia pod kątem konkretnych zadań profilaktyki, wskazywania metod i sposobów radzenia sobie z problemami współczesnych zagrożeń oraz rozpoznawania zagrożeń i metod ich zwalczania.

W Harcerskiej Akcji Letniej wzięło udział 288 uczestników. Osiągnięto następujące cele:

- podniesienie kwalifikacji – zdobycie stopnia żeglarza jachtowego,
- podniesienie wiedzy z ratownictwa wodnego i przedmedycznego,
- kształtowanie postaw szacunku młodego człowieka do przyrody,
- kształtowanie postaw koleżeńskiej, szacunku do drugiego człowieka,
- integracja dzieci i młodzieży będącej członkami ZHP i nie zrzeszonej w ZHP,
- kształtowanie umiejętności rozpoznawania zagrożeń wynikających z zażywania środków psychoaktywnych, ich mnogością i powszechnością występowania.

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Nadzieja” na poradnictwo i akcje informacyjne. Telefon zaufania zapewniał anonimowość ludziom zgłaszającym swoje problemy, służył jako miejsce doradztwa, a także dawał możliwość pokierowania do właściwych placówek osób dzwoniących w zależności od rodzaju problemu.

Telefon zaufania funkcjonuje dwa razy w tygodniu w godzinach popołudniowych. W każdy czwartek od godz. 16 – 20 można skorzystać z doświadczeń rodzica, który poradził sobie z problemem narkomanii swojego dziecka.

Na dyżur można zgłaszać się osobiście /coraz więcej osób to czyni/, można również zasięgnąć porady telefonicznej. Podczas jednego dyżuru dzwoniły 2 – 4 osoby, a w ciągu roku ok. 200 osób. Tematyka najczęściej dotyczy środków uzależniających oraz prośby o pomoc, radę, co robić jak już wiadomo, że dziecko sięgnęło po narkotyki.

Problematyka poruszana w „Telefonie Zaufania” oraz podczas dyżurów rodziców i specjalistów to; edukacja, interwencja kryzysowa, informowanie o sposobach leczenia i o miejscach leczenia, kierowanie do tych miejsc. Umiejętności ważne przy pomaganiu poprzez rozmowę to : wiedza, zrozumienie problemu innych ludzi, umiejętność słuchania, empatia. Z telefonu Zaufania i podczas dyżurów korzystają osoby z różnymi problemami emocjonalnymi, którzy czasem nie wiedząc o tym potrzebują pomocy psychiatrycznej.

Najczęściej z Telefonu Zaufania oraz porad osób dyżurujących korzystają osoby dorosłe- wiek powyżej 30 lat. Wiek młodych ludzi korzystających z kontaktu telefonicznego to 17 lat i powyżej. Wymierne rezultaty realizacji zadania to zwiększenie się liczby osób, które znacznie wcześniej potrafią rozpoznawać sygnały ostrzegawcze wskazujące na problem zagrożenia narkotykami bądź już uzależnieniem. Powoduje to szybsze działanie interwencyjne, a więc, możliwość uniknięcia głębszego zaawansowania problemu narkomanii u dzieci. Efekty tej wcześniejszej interwencji okazały się za 2-3 lata, kiedy dzisiejsi 14-15 - latkowie będą odnosić sukcesy w nauce i przygotowywać się do startu w dorosłe życie.

Edukacja – zwiększenie wiedzy na tematy związane z uzależnieniem.

Uświadomienie rodzicom dzieci podejmujących zachowania ryzykowne oraz dzieci uzależnionych wagi problemu narkomanii. Szybka interwencja w sytuacji zachowań ryzykownych, zaś przy interwencji ważne jest zmobilizowanie rodziców oraz dzieci do zmiany zastanej sytuacji. Dużo osób dotkniętych problemem korzystając z pomocy i rady przy motywowaniu do leczenia umieszcza swoje dzieci w ośrodkach stacjonarnych.

Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe

na wydanie publikacji pt. „Człowiek i alkohol”, które zostaną rozprawdzone do bibliotek szkolnych i będą stanowić cenny materiał szkoleniowo-wychowawczy dla uczniów w problematyce ochrony zdrowia i walki z alkoholizmem.

Mazowieckie Stowarzyszenie Profilaktyki Społecznej „GRAFITII”

na program profilaktyczny „Alkoholowi nie”, który został przeprowadzony w Zespole Szkół Zawodowych Nr 1 i Gimnazjum Nr 1 i 2. Przeprowadzono 70 godzin lekcyjnych prelekcji dot. skutków zdrowotnych i społecznych spożywania i nadużywania alkoholu i narkotyków.

Kościół Adwentystów Dnia Siódmego Zarząd Diecezji Wschodniej

na działalność upowszechniania zdrowego stylu życia poprzez prowadzenie prelekcji profilaktycznych w Gimnazjum Nr 5 w Ostrołęce oraz Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych. W prelekcjach wzięło udział 105 uczniów.

Zakupiono 424 egzemplarze przewodnika „Jak rzucić palenie i nie przytyć”.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Zarząd Miejski Ligi Kobiet Polskich, Stowarzyszenie Rodzina Polska, Okręg Mazowiecki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca ZHP, Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Wojciecha, Parafia Rzymskokatolicka p.w. Nawiedzenia NMP na organizację wypoczynku letniego dla dzieci z programem profilaktyki antyuzależnieniowej.

Ogółem z form zorganizowanego wypoczynku letniego w koloniach, obozach skorzystało 630 osób. Dzieci i młodzież miały zabezpieczone całodzienne wyżywienie, zakwaterowanie, uczestniczyły w wycieczkach krajoznawczo - turystycznych, zajęciach sportowych, grach i zabawach ruchowych, zajęciach kulturalno-oświatowych zorganizowanych w formie gier i zabaw świetlicowych, konkursów oraz w imprezach i uroczystościach kolonijnych, ogniskach, dyskotekach, wycieczkach pieszych i autokarowych.

Wykonanie budżetu Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zaplanowano środki finansowe w wysokości 600.000 zł.

W trakcie ubiegłego roku Uchwałą Nr 295/XXVII/2004 Rady Miejskiej w Ostrołęce z dnia 5 listopada 2004 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2004 rok, środki zostały zwiększone do kwoty 660.100 zł.

Ogółem w 2004 r. z programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydatkowano kwotę 647.818 zł.

Nie wykorzystana kwota 12.282 zł. wynika ze zwrotów na koniec grudnia przez : szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, Klub „Wodnik” oraz Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. Również mniej wydatkowano /od zaplanowanej kwoty/ na zakup komputera, a także za niższą kwotę wynajęto autokar przez „Bractwo Trzeźwości” na pielgrzymkę integracyjną.

Ponadto w związku z wejściem w życie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 lipca 2004 roku w sprawie trybu powoływania biegłych, zasad sporządzania opinii oraz warunków i sposobu dokonywania badań w przedmiocie uzależnienia od alkoholu komisja wstrzymała kierowanie spraw do Sądu ponieważ dotychczasowi biegli przestali nimi być, a nowych jeszcze nie powołano. Z tego tytułu w dużej mierze środki finansowe nie zostały w pełni wydatkowane za wydanie opinii w 2004 r. Zgodnie z nowymi regulacjami od stycznia 2005 r. akta są kierowane przez Komisję do biegłych powołanych przez Sąd.

Kwota w wys. 12.282 zł. oraz nie wykorzystane wpływy środków finansowych za wydanie koncesji na sprzedaż alkoholu w 2004 r. przejdą na realizację zadań w bieżącym roku zgodnie z nowo uchwalonym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2005 roku.

Ogółem wpływy za wydanie koncesji na sprzedaż alkoholu na koniec grudnia 2004 r., wynosiły 704.269,94 zł.

Wydatkowanie środków finansowych z programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych obrazuje poniższa tabela :

Zadanie	Wydatki
Funkcjonowanie 4 świetlic socjoterapeutycznych	136.000
Organizacja wypoczynku letniego, imprez sportowych, kulturalnych, spotkań promujących zdrowy styl życia oraz spotkań okolicznościowych.	62.184
Terapia osób uzależnionych i współuzależnionych, pomoc uzależnionym i ich rodzinom – utrzymanie bazy lokalowej Klubu „Wodnik”	53.154
Doposażenie Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnień /m.in. sprzęt komputerowy, alkomat, ustniki jednorazowe, lodówka, stół do tenisa, szafki kartotekowe/.	19.345

Realizacja programów profilaktycznych, prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych na terenie m.Ostrołęki	86.343
Doposażenie bibliotek w literaturę metodyczną z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.	10.046
Współrealizacja szkoleń, udział w szkoleniach realizatorów „Programu”	28.860
Działania skierowane do mieszkańców Ostrołęki związane z ich bezpieczeństwem /założenie monitoringu, prowadzenie hotelu dla ofiar przemocy, zakupienie dla KMP aparatu fotograficznego, zabezpieczenie miejsc , aby dzieci i młodzież mogła spędzać bezpiecznie czas wolny.	217.654
Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych /koszty za opinię biegłego i biegłego sądowego, wynagrodzenia Komisji, doposażenie stanowiska komputerowego/	34.232
Ogółem	647.818

Podsumowanie

Jak wynika z przedstawionej informacji realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych w 2004 roku była ukierunkowana przede wszystkim na profilaktykę. Dotyczyło to działalności świetlic, gdzie młodzież z rodzin zagrożonych mogła nabywać właściwe wzorce życia bez alkoholu i rozwijać swoje zainteresowania.

Dzięki środkom przeznaczonym na podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz na edukacyjne programy przeciw uzależnieniom realizowanym przez wszystkie ostrołęckie szkoły w formie zajęć lekcyjnych na godzinach wychowawczych i pozalekcyjnych młodzież została wyposażona w niezbędną wiedzę, która będzie mogła być wykorzystywana w chwilach zagrożeń.

Podniosła się świadomość uczniów na temat zdrowia , uzależnień od alkoholu i narkotyków.

Ponadto zajęcia pozalekcyjne stanowiły zorganizowaną formę właściwego spędzania czasu wolnego przez uczniów. Prowadzone zajęcia spowodowały pozytywne skutki wychowawcze odciągające dzieci i młodzież od niepożądanych wpływów osób uzależnionych.

Nie mniej ważną sprawą było dofinansowanie wypoczynku letniego młodzieży pochodzącej głównie ze środowisk zagrożonych . Z wypoczynku skorzystało ok. 630 osób.

Szczególną formą podnoszenia świadomości o zagrożeniach jakie niesie za sobą uzależnienie od alkoholu było upowszechnianie i gromadzenie odpowiedniej literatury z zakresu profilaktyki uzależnień. Tę formę zainicjowano poprzez zakup tematycznych publikacji do bibliotek. Jest to cenne przedsięwzięcie ponieważ ze zbiorów mogą korzystać pedagodzy prowadzący zajęcia z zakresu profilaktyki oraz osoby indywidualne, dla których wydawnictwa mogą być podręcznikiem w poznawaniu i rozwiązywaniu również własnych problemów związanych z uzależnieniem. Z biblioteczki, która znajduje się w Referacie Spraw Społecznych i Mieszkaniowych korzystają pedagodzy i nauczyciele oraz młodzież przygotowująca prace licencjackie lub magisterskie z zakresu uzależnień.

Zgodnie z zapisami w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi były realizowane także zadania z zakresu terapii ponadpodstawowej i pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom. Ważne miejsce w leczeniu osób uzależnionych zajmuje zarówno najbliższa rodzina jak również relacja osoby uzależnionej z psychoterapeutą i uczestnictwo w grupie terapeutycznej. Grupa może stać się w życiu alkoholika nowym i pozytywnym doświadczeniem. Wynika to z faktu, iż znajdują się w niej osoby, które wskutek swojej choroby mają podobne przeżycia i doznania. Będąc wobec siebie w szczerzej i otwartej relacji mogą odbudować swój wizerunek, odkryć utracone szanse i możliwości życiowe, zrozumieć i zaakceptować problem oraz doskonalić umiejętność radzenia sobie z nim, ułożyć życie na nowo. W wielu przypadkach osoby uzależnione potrafiły dzięki podjętemu leczeniu odejść od nałogu i wytrwać w abstynencji.